

August 10, 2011

A DEEP APPROACH® TO TURKISH
SUGGESTION CARD FOR SELF-DIRECTED LEARNING

CARD NUMBER: 8

THEME: TURKISH CINEMA

TÜRK SİNEMASI-YEŞİLÇAM

LEVEL: Intermediate

Focus on Language developed by Celile Ökten

FOCUS ON LANGUAGE and MULTI MEDIA LANGUAGE ASSISTANT (MMLA)

1. Background information

Summary of the "AltınÇağın Senaristi-Bülent Oran" video

Culture tips

2. Language assistance

Key words for the video clip transcribed

Guided questions

Grammar

Vocabulary

3. Transcription and glossary

Transcription of the video clip "AltınÇağın Senaristi – Bülent Oran"

Glossary

1. Background information

Summary of the video

Many people are drawn to cinema because it depicts various lifestyles. Bülent Oran has been involved in cinema since childhood. He used to play make-believe as an actor. Later he took on supporting actor roles, and then he was given leading roles in movies. As he got older, he started to write screenplays. He writes the stories based on life experiences. He meets all kinds of people with different situations in society that enrich his scripts.

Culture tips

Dârü'l-bedâyi: the first name given to Istanbul Town Theatres.

Yeşilçam: a street in Beyoğlu in İstanbul where most of the movie producers have offices.

2. Language assistance

Key words for the video clip transcribed

Cinema, theatre, scriptwriter, dubbing

Guided questions

1. Eski Türk filmlerinin özelliklerini belirleyiniz
2. Sizce senaryo nasıl yazılmalıdır?

3. Tiyatrocularla sinema oyuncularını arasındaki sanatsal fark nedir?
4. Hangisi daha zor? Sahnede oynamak mı? yoksa ekranda oynamak mı?
5. Siz hangi film türlerini seymeyi seversiniz?

1. Describe the characteristics of old Turkish movies.
2. How do you think a screenplay is written?
3. What is the artistic difference between stage actors and movie actors?
4. Which one is more difficult? Acting on stage or acting on screen?
5. Which genres would you like to watch?

Grammar

PREDICATES: The predicate shows the action or situation of the subject. Predicates could be finite verbs or take one of the forms of copular markers (imek)

“Bugün hava çok güzel” *Today the weather is very nice.* In this sentence, the subject is “hava” and the predicate is “güzel”.

“Haydi voleybol oynayalım” *Let’s play volleyball.* In this sentence, we have a null subject denoted by the verb “oynayalım”. Here, the predicate shows the first person plural of the optative suffix.

There should be an agreement between subject and predicate:

“(Sen) Yemek pişirmesini biliyor musun?” *Do you know how to cook?*

“Çocuk çok yaramaz.” *The kid is very naughty.*

We have some exceptions for third person: When the subject denotes collectivity or is preceded by a number, the plural suffix is omitted:

“Ailem 20 senedir İstanbul’da yaşıyor.” *My family has been living in Istanbul for 20 years.*

“Derse 100 öğrenci katıldı.” *100 students attended the class.*

Conjoined subjects for “ben” and “biz”:

“Ben ve çocuklar eve erken geldik.” *I and the kids arrived home early.*

“Ahmet, sen, ben sinemaya gidiyoruz.” *Ahmet, you, and I are going to the movie theater.*

Pronominalized determiners as subjects: hepsi, hepimiz, hiçbiri, birçok

“Birçoğumuz okula gelmedi.” *Most of us did not come to school.*

“Hepsi yalanmış.” *All of them were lies.*

After demonstrating the various functions of predicates, here we include examples taken from the Bülent Oran video clip:

“Yeşil Çam’ın, Yeşilçam olduğu dönemin yazarı, o dönemin mizahçısı (dır)” : The whole sentence, as a noun phrase, is a predicate, and the null subject is “he”. The noun phrase is the complement of the predicate, so we take the whole sentence which is in genitive form as a predicate.

“Bu tarzda bizde konuşan, hareket eden insanlar Yahudilerdir” : In this sentence, the subject is “konuşan, hareket eden insanlar”; the indirect object is “bu tarzda bizde”; the predicate is “Yahudilerdir”.

“Rolün ne olduğu mevzu-ı bahis değildir” : The noun phrase “rolün ne olduğu” is the subject; “mevzu-ı bahis değildir” is the predicate because in this context “mevzu-ı bahis” is a complementary of “değil”.

“İlk sahneye çıkışımdır” : The whole sentence is a predicate that signals the first person singular. Since “sahneye çıkmak” is a compound verb and “ilk” is an adverb, they can function together as a predicate in terms of context.

“Ben hiç aklımdan geçmiyorum”: Here we can clearly see the complements of a sentence: subject “ben”, adverbial “hiç”, indirect object “aklımdan”, and predicate “geçmiyorum”.
“Muhsin’in asistanıyım”: This noun phrase is also a predicate.

Transitivity and intransitivity:

“Tiyatroya geliyorum”: “*Gelmek*” is an intransitive verb.

“Alıyorum mektubu”: “*Almak*” is a transitive verb.

Causative, passive, reflexive, and reciprocal suffixes are used for the transitivity or intransitivity of verbs. For example,

“Kızkardeşim düştü.” *My sister fell down.*

“Kızkardeşimi düşürdü.” *He made my sister fall down.*

“Evi satıyorum.” *I am selling the house.*

“Ev satılacak.” *The house will be sold.*

Examples from the video clip:

“Buna eşek şakası derler.” “*Demek*” is a transitive verb with a null subject in third person plural and here takes the object with a dative complement.

“Ferdî Tayfur’un asıl şöhreti ve asıl hususiyeti, Türkiye’de ecnebi filmlerini dublaj etmek idi.”

“Ferdî Tayfur’un asıl şöhreti ve asıl hususiyeti” is the subject; “Türkiye’de” is the indirect object; “ecnebi filmlerini” is the direct object; “dublaj etmek idi” is the predicate with transitivity.

“Muhtelif böyle kağıtlarla yapardık bu sesleri.” Although not in a regular word order, we can see the transitivity of a verb. “*Yapmak*” is a transitive verb.

“Sonra başka stüdyolar da açıldı.” Here, we can see that the passive suffix “-I” changes transitive verb “açmak” into intransitive verb “açılmak”.

Vocabulary (Kaynak: [Türk Dil Kurumu](#))

Alık (s): Sersem, budala, ebleh: “*Sen ne alık herifsin be? Beni duyuyor musun?*” -N. Hikmet “**a silly person**”

Canâ yakın (s): Sevimli: “*O canâ yakın, o çocuk yüzüyle dört yanına bakınca, sanki bütün varlık masumlukla aydınlanırdı.*” -Halikarnas Balıkcısı “**sympathetic**”

İçtenlik (i): samimiyet. “İçtenlikle söylüyoruz ki hükümetimiz memurun hakkını gözetecektir.” “**sincerity**”

İş işten geçmek (f): bir işi gerçekleştirme imkânı kalmamış olmak. “*Gittiği yerlerde soğuk karşılanışını sonradan anlar ama iş işten geçmiş olur.*” “**too little too late**”

İte kaka (z): 1. Kaba ve hoyrat bir biçimde iterek, zorla: “*Kızı ite kaka sorgu yargıcının önüne çıkardılar.*” -Halikarnas Balıkcısı. 2. mec. Güçlülükle: *Çocuğu ite kaka bu duruma getirdik.* “**barely, elbowing**”

Jön (i): sinema ve TV de önemli rollerde oynayan genç oyuncu. “Kadir İnanır, Türk sinemasının belli başlı jönlerindedir.” “**actor**”

Kana işlemek (f): çok etkilenmek, “kızın güzelliği kanıma işledi ve âşık oldum.” “**very impressed**”

Kezzap (i): Nitrik asit: “*O gece, elimde mektebin kâğıdı, aramadığım ne kibrit suyu kaldı ne kezzap.*” -F. R. Atay. “**nitric acid**”

Rahmetli (s): Tanrı'nın rahmetine kavuşmuş, bağışlanmış” anlamlarında ölmüş Müslümanları saygıyla anmak için ad veya unvanlarının başına getirilen bir söz: “*Ben, rahmetli pederden miras kalan bakkal dükkânını işletirim.*” -A. Ümit. 2. Merhum, merhume: “*Rahmetli, insanların en iyilerinden biriydi.*” -P. Safa. “**the deceased, the late person**”

Tutkun (s): bir şeye alışmış, bağlanmış, düşkün: “Ben yine eskisi gibi tutkunum tiyatroya.” -N. Cumalı. “*addicted to*”

Vesikalık (i): resmi belgelerde kullanılmak üzere çektirilen fotoğraf. “okula kayıt için 4 adet vesikalık fotoğraf gerekiyor.” “*a suitable photograph for documentation*”.

3. Transcription and glossary

Transcription of the video clip “AltınÇağın Senaristi – Bülent Oran”

Bülent Oran:

-Bizim dönemimizde sinema **bambaşkaydı**. Yani şimdiki gibi **değil**, sinema o dönemin tek **yaşam biçimiydi**. En rakipsiz eğlence **kaynağıydı** ve insanların çoğu sinemaya tutkun bir **durumdaydılar**. Tabii biz çocuk olarak daha da **tutkunduk**. Annemiz, babamız günde bir film seyrederse biz üç film, beş film seyrediyorduk; böylelikle sinema bizim kanımıza işlemişti. Oyunlarımızın çoğunu gördüğünüz filmlerden, bunları taklit ederek ayarlıyorduk. Filmlerdeki bazı sahnelerin aynını, gidiyorduk, ya deniz kenarında yahut da arsalarda oynuyorduk. Böylelikle sinemayla bir iç içe yaşamımız oluyordu. Artı aramızda sinemaya oyunun dışında ötesinde meraklı olanlar vardı. Mesela Sırrı Gültekin, benim mahalle **arkadaşımdır**; en eski arkadaşımıdır. Bu, tutturdu ben gazetede ilan gördüm. Halil Kâmil Stüdyosu artist alacakmış; sinema oyuncusu; biz gidelim oraya dedi. Ben de pekâla dedim. Biz Bakırköy’de oturuyoruz. Halil Kâmil stüdyosu, şimdiki Şişli Camii’nin hemen **yanında**. O zaman tren parası ikiye bölünüyor; Yedikule’ye kadar bilmem 10 kuruşsa, Yedikule’den Sirkeci’ye **20 kuruş**. Biz Yedikule’ye kadar birer bilet aldık. Yedikule’den Şişli’ye yürüdük. Halil Kâmil Stüdyosunun oraya geldik. Çok sıkılgan bir yapım **vardı**. Ben dedim, vazgeçtim; girmiyorum. Sırrı, “sen boş ver” dedi, “ver fotoğrafları. İki tane böyle vesikalık fotoğraf vardı. Onları verdim Sırrı’ya; girdi içeri, kaydetti beni. Tamam bizi çağıracaklar; kimse çağırmadı tabii. Fakat o ileride şehir tiyatrosuna girdi. Orada o zaman Türk sinemasına egemen olanlar, şehir tiyatrosu **oyuncularıydı**. Orada filmlerde asistanlık ederken filan bizi ite kaka sinemaya soktu. Yani sinemaya girişimiz de oradan oldu. Önce tabii girince buyurun bay, beyefendi demiyorlar. Kötü adam rollerine ben çıkmaya başladım. Sonra Ant filmin sahibi, Turgut Demirağ, rahmetli, yahu bu adamdan kötü adam olmaz diye aldı beni, iyi adam rolleri, jön rolleri vermeye başladı. Ondan sonra bir süre jön rollerine çıktım. Daha sonradan da biraz **kilolandım**, fiziğimi kaybedince yalnız senaryo yazmakta kaldım ve elli yıldır senaryo yazıyorum.

Türkan Şoray:

Adı efsaneleşmiş yıldız, Türkan Şoray!

T.Ş:-Sevgili Bülent Oran’ın yazdığı birçok senaryodaki karakterleri oynama fırsatım oldu, şansım oldu. Bunlar o kadar sıcak, o kadar cana yakın karakterlerdi ki seyirci çok sevdi. Bu karakterlerde samimiyet vardı; içtenlik vardı. Ben, Bülent Oran’ı ve diğer birçok senaristleri Türk sinemasının görünmez kahramanları olarak görüyorum. Onlar esas yaratıcı **onlar**. O eseri meydana getiriyorlar; yaratıyorlar; o hikayeyi yaratıyorlar; o karakteri yaratıyorlar ve seyirci onlarla, o sıcak karakterlerle özdeşleşiyor. Onları seviyor ve bunlar bizim tabii büyük bir şansımız oluyor bizim için. Onun için çok takdir ediyorum. Bugünkü sinema kariyerimde sevgili Bülent Oran’ın çok büyük etkisi vardır. Gecikmiş **teşekkürlerimi sunuyorum** kendisine. O güzel yüreğine, o güzel beynine, tekrar kutluyorum bugüne kadar yazdığı güzel eserler için. Seni çok seviyorum sevgili Bülent Oran.

A clip-Hülya Koçyiğit:

Ceylan:-Korkma sen baba! Ben çıkarım balığa, onlar döner aliğe! Motörlerine benzin yerine **kezzap doldurttum**. N'aber?

Balıkçı: -Ceylan, pazar yerinde şarkıya bir başladı mı herkesi büyüler.

Ceylan(singing):-Sana karşı hislerim birden değişti. Artık geri dönemem, iş işten geçti. Sana karşı hislerim birden değişti. Artık geri dönemem, iş işten geçti.

Hülya Koçyiğit:- Türk sineması deyince, Yeşilçam deyince **akla gelen ilk isimlerden biri, Bülent Oran**. Bülent Oran, önce **çok yakışıklı bir jön** Türk sinemasında. Gerçekten döneminin **en değerli aktörlerinden biri**. Ama o, bugün yazdığı senaryolarla daha çok anılıyor. Çünkü bir senarist olarak **Türk sinemasına verdiği emek çok daha fazla**. Ben şahsen onun yazdığı nice senaryolarda bugüne kadar nice karakterleri canlandırdım.

Bülent Oran: -Valla senaryoların kaynağı **hayat**. Benim yaşamım çok karmaşa içinde geçti. Değişik yerlerde, değişik ortamlarda, değişik kişilikler arasında geçti. Yani Bakırköy'de iyi bir ailenin **çocuğuydum**. Yani biraz sıra üstü; ondan sonra evden kaçtım. Bakırköy bez fabrikasında saati on iki kuruş saat ücretinden hamal kadrosundan fabrikaya girdim. O zaman gerçek gecekondularda yaşadım. Yani her türlü insanla, her tür, toplumun her kesimindeki kişiliklerle beraber yaşamım olduğu için **anılarım da çok değişik ve zengin oldu**. Bütün bunlar, senaryolarımda bana kolaylıklar getirdi.

Glossary

Bakırköy: one of the largest districts on the European side of İstanbul. A very well known mental hospital is located here, and, for this reason, many tease each other about going there.

Bülent Oran (1924-2004): the most prolific scriptwriter and actor of old Turkish movies.

Tünel: slum.

Türkan Şoray (1945-): actress, scriptwriter, and director, known as the "sultan of Turkish cinema".

Hülya Koçyiğit (1947-): actress, activist

Yedikule: an ancient Greek neighborhood on the European side of İstanbul; once a very well-known dungeon.

REFERENCE AND COPYRIGHT INFORMATION FOR THIS FOCUS ON LANGUAGE

This Focus on Language has a copyright. It may be reproduced and distributed for educational purposes only if the following citation is included in the document:

This Focus on Language was originally published on the Deep Approach website (<http://deepapproach.wceruw.org/index.html>) as:

Okten, C. and Tochon, F. V. (2011). *Turkish cinema /Türk sineması-yeşilçam*. Module 8, Focus on Language, Intermediate level. Madison, WI: Wisconsin Center for Education Research (WCER). <http://deepapproach.wceruw.org/index.html> (access date). The Focus on Language is reprinted here with permission of the authors and the publisher, The Wisconsin Center for Education Research at the University of Wisconsin-Madison.

To view related modules, movies, PowerPoints, theoretical articles, Q&As, and webcasts, or to

comment publically on this module in a forum of discussion, please go to <http://deepapproach.wceruw.org/index.html> and select the appropriate thumbnail.